

Zaključno u svojoj presudi sudac je naveo slijedeće: "Ni na koji način ne postoji sumnja, bilo to primjenom prve rečenice ili druge rečenice iz jamčevnog pisma, a na činjenicama u predmetnom slučaju, da je tužena banka (jamac) odgovorna za osnovni dug, za kamate do datuma donošenja arbitražne odluke i za arbitražne troškove, ukupno 5.210,08 funti sterlinga". Što se tiče pitanja dosudjenja (obveze jamca) 165,93 funte sterlinga na ime kamata od dana donošenja arbitražne odluke (3.XI 1971) do dana podnošenja tužbe uz kamatnu stopu od 7,5%, sudac smatra da je ta svota nenaknadiva pod uvjetima iz jamčevnog pisma, budući da obveza na isplatu iste nije ona obveza naručiteljeva za koju je banka izdala jamčevno pismo.

Tužitelju se, dakle, priznaje potraživanje od jamca za 5.210,08 funti sterlinga.

(LLR 1973, str.21)

S.J.

APELACIONI SUD, Rouen

Presuda od 4.VI 1971.

American Laundry Machinery Industries
c/a Indumatic, Sté Moor Genestal et
Cie i Atlantic Container

Prijevoz stvari morem - Brodarova odgovornost - Primjena prava - Prijevoz kontenera - Šteta prouzrokovana djelom ili propustom krcatelja - Na prijevoze između SAD i Francuske primjenjuje se Konvencija o teretnici od 1924. godine - Na temelju ove Konvencije brodar za štetu na teretu ne odgovara ako dokaže da je šteta posljedica djela odnosno propusta krcatelja, ili pomanjkanja odnosno slabog stanja ambalaže - Brodar ovo može dokazati i kada u teretnicu nije unio odgovarajuće opaske - O uzroku štete odlučuje sud, pri čemu polazi od činjeničnog stanja koje su ustanovili vještaci - Ako je šteta prouzrokovana pomicanjem strojeva koji su smješteni u konteneru, a utvrđeno je da je kontener bio pravilno smješten i pričvršćen na brod, a brod uz to nije prošao kroz oluju izvanredne jačine, treba smatrati da je šteta prouzrokovana slabim smještajem i učvršćenjem strojeva u konteneru - Ako je strojeve u kontener smjestio krcatelj, brodar, pod navedenim uvjetima, za štetu nije odgovoran - Kod prosudjivanja pitanja da li je kontener na brodu bio pravilno smješten i pričvršćen, treba uzimati u obzir i okolnost da brod nije specijalno građen za prijevoz kontenera

Brodar je preuzeo na prijevoz jedan kontener u kojem su bili smješteni strojevi za pranje. Strojeve je u kontener

smjestio krcatelj, a sam kontener je krcatelju stavio na raspolaganje brodar. Teret je bio ukrcan u New Yorku, a iskrcan u Bordeauxu. Na odredištu je špediter, koji je primio teret u ime španjolskog kupca, putem vještaka utvrdio da su oštećeni i strojevi za pranje i kontener. Vještaci su utvrdili da je uzrok oštećenju okolnost što su se zbog slabog slaganja i učvršćenja u konteneru strojevi pomicali.

Prvostepeni sud je krcatelja - prodavaoca proglasio odgovornim i obvezao ga da kupcu nadoknadi štetu, smatrajući da je on odgovoran za štetu jer je ona posljedica slabog slaganja tereta. Ujedno ga je obavezao da nadoknadi štetu i brodaru za oštećeni kontener. Brodara je naprotiv oslobodio odgovornosti.

Protiv ove presude krcatelj je uložio žalbu. U žalbi navodi da je prvostepeni sud pogriješio kada je zaključio da je šteta posljedica slabog slaganja i učvršćivanja strojeva u kontener. Vještaci da nisu bili odlučni o uzroku štete, a da je dokazano da je brod za vrijeme plovidbe prošao kroz oluju. Iz toga žalitelj zaključuje da je oluja prouzrokovala štetu, a on kao prodavalac za ovaj uzrok štete kupcu ne može biti odgovoran.

Drugostepeni sud nije prihvatio ovo žaliteljevo stajalište, već je potvrdio prvostepenu presudu.

U prvom redu sud se upustio u pitanje primjene prava. Budući da je teret ukrcan u New Yorku, a iskrcan u Bordeauxu, treba primijeniti Konvenciju o teretnici od 1924. godine. Na temelju ove Konvencije brodar će se osloboditi odgovornosti ako dokaže da je šteta prouzrokovana djelom ili propustom krcateljevim, te nepostojanjem ili nedostatkom ambalaže. Okolnost što brodar u ovom pogledu nije u teretnicu unio odgovarajuće opaske ne priječi ga da naknadno te činjenice dokaže.

Za utvrđivanje uzroka štete za sud ne mora biti mjerodavno mišljenje vještaka. Sud sam utvrđuje taj uzrok na temelju činjeničnog stanja koje su vještaci utvrdili. U ovom slučaju je uzrok šteti, pomicanje kontenera, moglo biti nevrjeme, kidanje užadi kojima je kontener bio pričvršćen, ili pomicanje strojeva koji su bili u konteneru smješteni.

Na temelju činjeničnog stanja koje su utvrdili vještaci, sud zaključuje da je uzrok šteti okolnost što strojevi u konteneru nisu bili pravilno složeni ni dovoljno učvršćeni. Ovi strojevi morali su biti tako osigurani u konteneru da to osiguranje odgovara uvjetima prijevoza preko Sjevernog Atlantika u mjesecu siječnju.

Točno je što tvrdi žalitelj da je brod prošao kroz oluju, ali je sud došao do zaključka da ta oluja nije bila izvanredne snage, pa prema tome nije predstavljala višu silu.

Nasuprot tome brodaru se nije moglo ništa prigovoriti u pogledu načina na koji je smjestio i pričvrstio kontener na brodu. Kod toga je sud uzeo u obzir i okolnost da brod nije specijalno gradjen za prijevoz kontenera.

Na temelju iznesenoga sud je zaključio da je šteta prouzrokovana slabim slaganjem i nedovoljnim učvršćivanjem strojeva za pranje u konteneru, dakle propustom krcatelja.

(DMF 1972, str. 332)

B.J.

VRHOVNI SUD SR NJEMAČKE

Presuda br. II ZR 33/70
od 24. II 1972.

Privilegiji vjerovnika iz poslova koje je zaključio zapovjednik ili zapovjednik-brodar izvan domaće luke broda - Pojam domaće luke broda - Odnos između kredita danog broda i kredita danog brodaru - Zastara sprečava zloupotrebe prava

U postupku razdiobe kupovine broda "J", upisanog u upisnik suda u Hamburgu, nastao je spor između hipotekarnog vjerovnika (koji je imao više hipoteka na tom brodu) i dvaju privilegiranih vjerovnika. Hipotekarni vjerovnik je ustao prigovorom, a onda i tužbom protiv privilegiranog vjerovnika za dobave pogonskog materijala i opskrbe živežnim namirnicama kao i drugog privilegiranog vjerovnika koji je radi nesmetanog nastavka putovanja broda platio kanalske pristojbe za brod. Oba su se privilegirana vjerovnika pozvala na to da su odnosni poslovi izvršeni van domaće luke broda na temelju zapovjednikova zahtjeva utemeljenog na njegovim zakonskim ovlaštenjima.

U sve tri molbe tužba je odbijena, pa su bitni razlozi Vrhovnog suda za to stajalište slijedeći:

Činjenica da par. 528. HGB (njem. trg. zak.) daje zapovjedniku ovlaštenje na zaključivanje kreditnih poslova van domaće luke broda ("Heimathafen") mora se shvatiti tako da je neodlučno da li se može ili ne može doći u vezu s brodarom, a isto tako i to da je to luka upisa broda. Naime po par. 9. Zakona o pravu na zastavu pomorskih brodova mora obavezno biti naznačena upisna luka na pramcu broda, ako nema